

<https://sanad.iau.ir/Journal/jcdepr/Article/1127521>

واکاوی ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش از دیدگاه متخصصان خارجی و داخلی: یک پژوهش کیفی با رویکرد فراترکیب

رویا رمضانی^۱، نادر برزگر^۲، رضوان حکیم زاده^۳، اسفندیار دشمن زیاری^۴، ناهید شفیعی^۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۲۶

چکیده

هدف این پژوهش، واکاوی ابعاد و مولفه‌های مختلف در ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش از دیدگاه متخصصان خارجی و داخلی با روش کیفی فراترکیب است. جامعه آماری پژوهش، شامل کتاب‌ها و مقاله‌های مرتبط انگلیسی از سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ و مقالات فارسی از سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ بود. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که از مجموع ۱۱۷ مقاله شناسایی شده، پس از سه مرحله غربالگری و بررسی محتوایی، نهایتاً ۳۹ مقاله برای تحلیل نهایی انتخاب شدند. این مقالات به منظور شناسایی ابعاد و مولفه‌های مختلف در ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش با روش فراترکیب مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش شامل پنج بعدِ بازیگران فعال از قبیل مدیران اثربخش، معلمان اثربخش، انجمن اولیا و مربیان اثربخش و فرآیند یادهی و یادگیری آموزش اثربخش؛ اجزا و عناصر ارزیابی عملکردی شامل تعیین استانداردها و شاخص‌های ارزیابی، تعیین شیوه‌های ارزیابی، تعیین مجریان ارزیابی، تعیین حوزه‌های ارزیابی عملکردی، تعیین ابزارهای ارزیابی، تنظیم تقویم اجرایی، شرایط انجام ارزیابی، اصول و ارزش‌های مدرسه اثربخش شامل انطباق با معیارهای ایرانی اسلامی، خرد ورزی، برقراری اعتدال و انسجام، تکریم کنشگران آموزشی، دوراندیشی و در نهایت، نتایج ارزیابی شامل مشخص شدن وضعیت موجود و مطلوب آموزشی است.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکردی، مدارس اثربخش، فراترکیب

۱- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، واحد اسلام شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران .

۲- استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران (نویسنده مسئول)

۳- استاد، گروه برنامه درسی و آموزش، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، تهران، ایران

۴- استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران

۵- استادیار روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلام شهر، ایران.

(Velez, 2012) در بهبود عملکرد مدارس پرداخته‌اند، نشان می‌دهند که این عوامل هر یک به نوبه خود می‌توانند تأثیرات قابل توجهی بر کیفیت آموزش داشته باشند. با این حال، مرور این مطالعات نشان می‌دهد که یک رویکرد جامع و فراترکیب برای شناسایی و دسته‌بندی دقیق ابعاد و مولفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس، همچنان مورد نیاز است.

با توجه به طرح مسئله ارائه شده در فوق، مسئله تحقیق حاضر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های کلیدی ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش است. با وجود تلاش‌های انجام شده در تحقیقات قبلی، هنوز یک چارچوب جامع و منسجم برای ارزیابی عملکردی مدارس وجود ندارد. نبود چنین چارچوبی می‌تواند به عدم کارایی در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی منجر شود و همچنین باعث شود نقاط قوت و ضعف مدارس به‌طور کامل شناسایی نشوند. این امر می‌تواند منجر به اتلاف منابع، کاهش کیفیت آموزش و عدم رضایت دانش‌آموزان و والدین شود. بنابراین، ضرورت دارد که با استفاده از رویکردهای نوین تحقیقاتی و بهره‌گیری از نتایج مطالعات پیشین، به ایجاد یک چارچوب جامع و کارآمد برای ارزیابی عملکردی مدارس پرداخته شود. این چارچوب باید قادر باشد تا با دقت و جامعیت بیشتری ابعاد مختلف ارزیابی عملکردی مدارس را بیان کند. بدین ترتیب، می‌توان به بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در سطوح مدیریتی مدارس کمک کرد و زمینه‌ساز ارتقای کلی سیستم آموزشی شد.

هدف از تحقیق حاضر، شناسایی و دسته‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش است تا از این طریق بتوان چارچوبی جامع و قابل‌استفاده برای ارزیابی عملکردی مدارس ارائه داد. این چارچوب می‌تواند به مدیران و سیاست‌گذاران آموزشی کمک کند تا با شناخت بهتر نقاط قوت و ضعف، به بهبود کیفیت آموزش و افزایش کارایی مدارس بپردازند. بر این اساس، نوآوری این تحقیق در استفاده از روش فراترکیب برای تلفیق و تحلیل نتایج تحقیقات پیشین و ارائه یک مدل مفهومی برای عوامل موثر بر ارزیابی عملکردی مدارس است. این رویکرد می‌تواند به ایجاد یک مبنای علمی و عملی قوی برای بهبود مستمر و پایدار کیفیت آموزش در مدارس کمک کند.

ارزیابی عملکردی مدارس به عنوان یکی از ارکان اصلی در نظام آموزشی، نقشی اساسی در ارتقای کیفیت آموزش و پرورش و نیل به اهداف متعالی آن ایفا می‌کند. این فرایند، با سنجش ابعاد مختلف عملکردی مدارس، اعم از آموزشی، پرورشی، مدیریتی و غیره، نقاط قوت و ضعف آن‌ها را آشکار می‌سازد و زمینه را برای برنامه‌ریزی‌های هدفمند جهت بهبود مستمر و ارتقای کیفی آموزش فراهم می‌آورد (Pujiarti et al., 2023).

ارزیابی عملکردی با ارائه تصویری دقیق از وضعیت موجود، نقاط قوت و ضعف مدارس را در ابعاد مختلف نمایان می‌سازد و مبنای برنامه‌ریزی‌های هدفمند جهت رفع نواقص و ارتقای عملکرد در زمینه‌های مختلف خواهد بود. در واقع، مدارس با شناسایی و رفع نقاط ضعف خود می‌توانند به ارتقای سطح یادگیری و نمرات تحصیلی دانش‌آموزان کمک کنند (Harris et al., 2022). همچنین، مدارس اثربخش علاوه بر تمرکز بر دروس علمی، به پرورش مهارت‌های اجتماعی و شخصیتی دانش‌آموزان نیز توجه ویژه‌ای دارند (Feraco et al., 2023). لذا، ارزیابی عملکردی، با سنجش این مؤلفه‌ها، به مدارس در جهت‌دهی به فعالیت‌های خود کمک می‌کند و مدیران و معلمان را قادر می‌سازد تا با اتخاذ رویکردهای آموزشی اثربخش‌تر، به ارتقای کیفیت آموزش بپردازند. در این میان، استفاده از داده‌های حاصل از ارزیابی نیز مبنایی برای تصمیم‌گیری‌های آگاهانه و مبتنی بر شواهد در سطوح مختلف نظام آموزشی فراهم می‌کند (cimen et al., 2024). در نتیجه، ارزیابی عملکردی مدارس می‌تواند به بهبود کیفیت کلی سیستم آموزشی و رشد بهتر دانش‌آموزان کمک کند. این فرایند نه تنها به بهبود نتایج تحصیلی منجر می‌شود، بلکه توسعه مهارت‌های اجتماعی و شخصیتی دانش‌آموزان را نیز تسهیل می‌کند که هر دو برای موفقیت در زندگی آتی ضروری هستند (Amaliyah, 2024).

در همین رابطه، تحقیقات متعددی در زمینه ارزیابی عملکردی مدارس انجام شده است. این تحقیقات عمدتاً به بررسی عوامل مختلفی که بر عملکرد مدارس تأثیر می‌گذارند، پرداخته‌اند. به عنوان مثال، مطالعاتی که به نقش مدیران، معلمان (Ismaya et al., 2023)، منابع مالی (Guimaraes Resende Martins do Valle & Arum & Correa Gomes, 2014) و محیط‌های آموزشی (Correa Gomes, 2014) و محیط‌های آموزشی (Arum &

تحقیق نشان داد که توانایی‌های شناختی و ارزیابی شناختی خود می‌تواند تأثیر مهمی بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. این یافته‌ها بر اهمیت توسعه مهارت‌های شناختی و خودآگاهی در برنامه‌های آموزشی مدارس تأکید دارد (Demetriou et al., 2020).

ویانی و همکاران (۲۰۲۰) تأثیر سیستم‌های نظارت و ارزیابی بر عملکرد مؤسسات آموزشی در ناحیه بوگسرا را بررسی کردند. آن‌ها نشان دادند که نظارت و ارزیابی منظم می‌تواند به بهبود نتایج یادگیری دانش‌آموزان ابتدایی کمک کند. این مطالعه بر ضرورت وجود سیستم‌های نظارتی کارآمد و مستمر برای ارتقای کیفیت آموزش تأکید کرد. به شناسایی مولفه‌ها و شاخص‌های اصلی ارزیابی عملکردی مدارس با تأکید بر روش آمیخته پرداختند (Vianney et al., 2020). تقی پور ظهیر و دیگران (۱۳۹۸)، نتایج نشان داد که همه مولفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس از جمله؛ مدیریت و رهبری، امور اداری و مالی، فرآیندهای یاددهی-یادگیری و برنامه‌های اثربخش، برنامه محوری، فناوری اطلاعات و ارتباطات، وضعیت فضای فیزیکی و تجهیزات و امکانات آموزشی، توانمندسازی معلمان و کارکنان، فعالیت‌های مکمل، فوق برنامه و پرورشی و مشاوره‌ای، نظارت و راهنمایی و ارزشیابی، جو سازمانی و فرهنگ سازمانی، تعامل با محیط بیرون مدرسه و کسب تجارب، بستر سازی و توسعه فرهنگ مطالعه و تحقیق و پرورش خلاقیت، بستر سازی و توسعه فرهنگ مطالعه و تحقیق و پرورش خلاقیت تربیت بدنی، بهداشت و سلامتی، مشارکت کارکنان، اولیاء و دانش‌آموزان در امور مدرسه معنادار هستند.

محمود و همکاران (۲۰۲۱) به بررسی کارایی سیستم‌های نظارت و ارزیابی در توسعه حرفه‌ای مستمر معلمان دبیرستان در پاکستان پرداختند. آن‌ها با هدف ارتقای استاندارد حرفه‌ای ملی معلمان، بر اصلاح سیستم نظارت و ارزیابی تأکید کردند و نشان دادند که ارزیابی منظم و دقیق می‌تواند به بهبود مهارت‌ها و توانمندی‌های حرفه‌ای معلمان کمک کند (Mehmood et al., 2021). معلمی عباس‌آبادی و دیگران (۱۴۰۲)، به تحلیل و ارزیابی شاخص‌های کار تیمی در مدارس پرداختند. این مقاله مروری با بررسی تحقیقات و مطالعات انجام‌شده در این زمینه، نقاط قوت و ضعف این شاخص‌ها را مورد بررسی و راهکارهایی برای بهبود کار تیمی در مدارس ارائه داد. در

این مقاله به صورت زیر سازماندهی شده‌است. ابتدا، مبانی نظری مرتبط با مبحث پوهش را مورد بررسی قرار می‌دهد. دوم، روش‌شناسی مورد استفاده در این تحقیق، به صورتی خلاصه بیان می‌گردد. سپس یافته‌ها را ارائه داده و در نهایت نتایج و یافته‌های این تحقیق را مورد بحث قرار می‌دهد.

ادبیات پژوهش

ارزیابی عملکردی مدارس یکی از جنبه‌های حیاتی مدیریت آموزشی است که می‌تواند بر ذینفعان مختلف در جامعه مدرسه تأثیر بگذارد. این فرآیند به دلیل نقشی که در ارتقای کیفیت آموزشی، بهبود نتایج تحصیلی دانش‌آموزان، و افزایش کارایی کادر آموزشی و مدیریتی ایفا می‌کند، از اهمیت بالایی برخوردار است. تحقیقات متعددی برای بررسی عوامل مختلف مؤثر بر عملکرد مدارس و کارآمدی سیستم‌های ارزیابی در مؤسسات آموزشی انجام شده است. در ادامه به بررسی مبانی نظری مرتبط با این موضوع و تحقیقات پیشین پرداخته می‌شود. یکی از نخستین و مهم‌ترین گام‌ها در ارزیابی عملکردی مدارس، شناسایی عوامل مؤثر بر آن است. این عوامل می‌توانند شامل مؤلفه‌های مدیریتی، آموزشی، پرورشی و محیطی باشند. سایه‌رودین (۲۰۱۹) به بررسی استراتژی‌های مدیریتی مدیران مدارس برای بهبود عملکرد معلمان پرداخت و اهمیت برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی برنامه‌های بهبود کیفیت را برجسته کرد. این مطالعه نشان داد که مدیریت کارآمد و برنامه‌ریزی هدفمند می‌تواند به طور مستقیم بر بهبود عملکرد معلمان و در نتیجه، بهبود عملکرد کلی مدرسه تأثیر بگذارد (Syahrudin, 2019).

کمپا و همکاران (۲۰۲۰) با استفاده از روش کارت امتیازی متوازن، عملکرد مدرسه راهنمایی را تحلیل کردند. آن‌ها بر جنبه‌هایی مانند رضایت مشتری (والدین و دانش‌آموزان) و یادگیری و رشد در محیط مدرسه تأکید کردند. این مطالعه نشان داد که ارزیابی جامع عملکرد مدرسه باید ابعاد مختلفی از جمله رضایت و مشارکت والدین، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و توسعه حرفه‌ای معلمان را در بر گیرد (Kempa & Tutupary, 2020). علاوه بر عوامل مدیریتی و آموزشی، دمتریو و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی رابطه بین توانایی‌های شناختی، خودآگاهی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پرداختند. این

اسکاپوس^۵، گوگل اسکالر^۶، پایگاه مجلات تخصصی علوم انسانی، پایگاه نور و علم نت انجام گرفت. در این مرحله، برای انتخاب نمونه مقالاتی معتبر و مرتبط با اهداف تحقیق، فرآیند بازبینی انجام گرفت که محقق پارامترهای مختلفی را مانند؛ عنوان، چکیده، محتوا، جزئیات مقاله (مجله، سال،...) را در نظر گرفته و ابتدا عنوان مقالات را مرور نمود و مقالاتی که با سؤال و هدف تحقیق تناسبی نداشتند را حذف نمود. سپس چکیده مقالاتی که از مرحله قبل باقی‌مانده‌اند را بررسی و در این مرحله نیز مقالات نامرتبط را حذف نمود در حین انجام این فرآیند تعداد مقالات کاهش یافت. همچنین جهت اعتبارسنجی نتایج بخش کیفی در این مطالعه، علاوه بر روش کنترل اعضا (محققین یافته‌های خود را با چهار نفر از افراد مطلع تحت بررسی کنترل نموده و تفسیر پژوهشگر به تأیید رسیده است)؛ برای ارزیابی کیفیت روش شناختی مطالعات از ابزاری که توسط گلین (۲۰۰۶) (Glynn, 2006) ارائه گردیده استفاده شده است. اگر چه چک لیست‌های مختلفی برای ارزیابی مرور نظام مند در فراترکیب وجود دارد، ابزار گلین (۲۰۰۶) برای ارزیابی هم مطالعات کیفی و هم مطالعات کمی مورد استفاده زیادی قرار می‌گیرد (Catalano, 2013).

یافته‌های پژوهش

همانگونه که در بخش روش شناسی بیان شد، در این پژوهش به منظور شناسایی ابعاد و مولفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش، از روش هفت مرحله‌ای فراترکیب سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) استفاده شد: گام نخست-تنظیم سوال‌های پژوهش: نخستین گام فراترکیب تنظیم پرسش‌های پژوهش است. نخستین سوال برای شروع فراترکیب چه چیزی (What) است. همچنین می‌توان سؤالاتی را با مضمون چه؟ چه وقت؟ و چگونه مطرح کرد: شاخص‌های اصلی مقوله مورد مطالعه کدامند؟ شاخص‌های مقوله مورد مطالعه شامل چه مواردی است؟ شاخص‌های مقوله مورد مطالعه چه ارتباطی با یکدیگر دارند؟ گام دوم-بررسی نظام‌مند متون: در این مرحله پژوهشگر به جستجوی سیستماتیک مقالات منتشر شده در مقاله‌های معتبر خارجی و داخلی با هدف تعیین اسناد

نتیجه، ارزیابی عملکردی مدارس از طریق استراتژی‌های مدیریتی مؤثر، سیستم‌های نظارت و ارزیابی کارآمد و توجه به توسعه توانایی‌های شناختی و خودآگاهی دانش‌آموزان می‌تواند به بهبود کیفیت آموزشی و نتایج تحصیلی کمک کند. این مطالعات نشان می‌دهند که یک رویکرد جامع و چندبُعدی به ارزیابی عملکردی مدارس می‌تواند زمینه‌ساز ارتقای کلی سیستم آموزشی و بهبود مستمر آن باشد.

با توجه به آنچه بیان شد؛ یک شکاف آشکار را می‌توان از بررسی ادبیات شناسایی کرد؛ در ادبیات تحقیق، تاکنون پژوهش‌های بسیاری به ارزیابی عملکردی مدارس و شناسایی عوامل مؤثر بر آن پرداخته‌اند، آنچه انجام نگرفته، دسته بندی و غربالگری آن‌ها است. برای پر کردن این شکاف؛ تحقیق حاضر، شناسایی ابعاد و مولفه‌های مختلف در ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش را مبتنی بر واکاوی شواهد پژوهشی با روش فراترکیب، مد نظر قرار داده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر بصورت کیفی پایه‌ریزی شده است. در این تحقیق، محقق با استفاده از روش هفت مرحله‌ای فراترکیب سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) (Sandelowski & Barroso, 2007)؛ ابعاد و مولفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش را از طریق مرور سیستماتیک ادبیات استخراج نمود. با توجه به اینکه این تحقیق از لحاظ جهت‌گیری کاربردی و دارای رویکرد استقرایی است؛ روش‌ها و ابزارهای گردآوری داده‌ها به صورت مطالعات کتابخانه‌ای و دارای هدفی اکتشافی بوده است. طراحی نظام جامعه آماری این پژوهش، اینگونه انجام شد که در وهله اول، جامعه آماری پژوهش، شامل کتاب‌ها و مقاله‌های مرتبط با مبحث پژوهش بود. بدین منظور جستجوی کتابخانه‌ای و اینترنتی از پیشینه نظری مرتبط با موضوع پژوهش در حوزه ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش، صورت پذیرفت. جستجوی کتابخانه‌ای با توجه به کتاب‌های مرتبط موجود خارجی و داخلی و جستجوی اینترنتی در پایگاه‌های داده‌های آنلاین در دسترس از جمله وب‌آف‌ساینس^۱، پروکوئست^۲، امرلند^۳، اسپرینگر^۴،

¹ Web of Science

² ProQuest

³ Emerald

⁴ Springer

⁵ scopus

⁶ Google Scholar

به منظور استخراج مقالات مناسب از منابع ذکر شده با استفاده از کلیدواژه‌های مشخص، معیارهایی در نظر گرفته شده است که در این پژوهش معیارهای پذیرش و یا عدم پذیرش مقالات مطابق با جدول ۲، تعیین شده است. همچنین در همان بدو جستجو، به منظور جلوگیری از دریافت مقالات نامرتب از لحاظ عنوانی، محقق عناوین مقالات فارسی و انگلیسی را در پایگاه‌های اطلاعاتی به دقت مطالعه کرده تا از ورود مقالات نامرتب فراوان برای گام بعدی جلوگیری نماید.

معتبر، موثق و مرتبط در بازه زمانی مناسب پرداخت. براین اساس، ابتدا کلمات کلیدی مرتبط گزینش شد. این واژگان در جدول ۱، فهرست شده است.

جدول ۱-واژه‌های کلیدی

فارسی	انگلیسی
مدرسه	School
مدرسه اثر بخش	Effective school
ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش	Performance evaluation of effective schools

جدول ۲-معیارهای پذیرش و عدم پذیرش مقالات در گام دوم معیارها معیار پذیرش

معیارها	معیار پذیرش	معیار عدم پذیرش
زبان تحقیقات	مطالعات انگلیسی و فارسی	مطالعات غیر انگلیسی و غیرفارسی
زمان مطالعات انگلیسی	تحقیقات منتشر شده از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳ میلادی (۱۰ سال اخیر)	تحقیقات پیش از ۲۰۱۳ میلادی
زمان مطالعات فارسی	تحقیقات منتشر شده از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ (۱۰ سال اخیر)	تحقیقات پیش از ۱۳۹۲
اعتبار مطالعات	مقالات چاپ شده در نشریات و پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر	نظرات شخصی، پایگاه‌های اطلاعاتی شخصی
موضوع مطالعه	ابعاد، تعاریف، مدل‌ها و عوامل موثر بر ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش	غیر از موارد اشاره شده
	مجموع منابع یافت شده	۱۱۷

گام سوم-جستجو و بررسی مقاله‌های مرتبط: پس از شناسایی واژگان کلیدی تحقیق، مجموعه مقاله‌های حاوی واژگان کلیدی شناسایی می‌شود. این مقالات براساس مواردی چون عنوان، چکیده، محتوا و روش تحقیق، غربال می‌شوند و مقاله‌های نهایی استخراج می‌شوند. معیارهای پذیرش و یا عدم پذیرش مقالات مطابق

در نتیجه جستجو و بررسی‌های به عمل آمده از منابع اشاره شده و با استفاده از واژه‌های کلیدی موردنظر و با در نظر گرفتن معیارهای پذیرش، در مجموع تعداد ۱۱۷ منبع یافت شد که در جدول ۳، به تفکیک آورده شده است.

جدول ۳-تعداد منابع یافت شده

منابع	تعداد
انگلیسی	۸۵
فارسی	۳۲

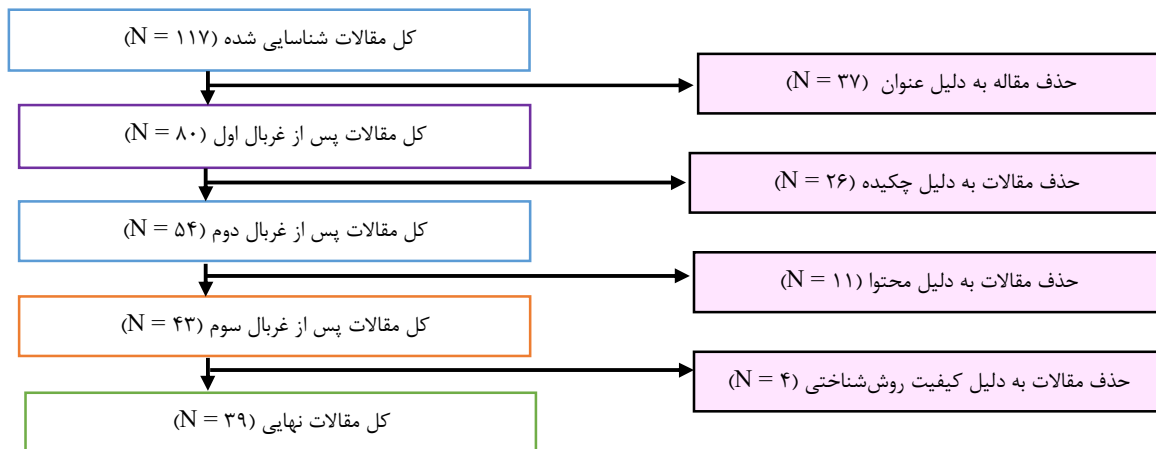
جدول ۴، تعیین شده است.

جدول ۴-معیارهای پذیرش و یا عدم پذیرش مقاله‌ها در گام سوم

معیارها	معیار پذیرش	معیار عدم پذیرش
عنوان مقالات	عناوین مرتبط با موضوع مطالعه	عناوین غیر مرتبط با موضوع مطالعه
کیفیت محتوای چکیده	چکیده‌های مرتبط با موضوع مطالعه	چکیده‌های غیر مرتبط با موضوع مطالعه
کیفیت محتوای متن	محتوای مرتبط با موضوع مطالعه	محتوای غیر مرتبط با موضوع مطالعه
کیفیت روش شناختی مطالعه	بررسی بر اساس ابزار حیاتی گلین نمرات بالاتر از ۷۵٪	بررسی بر اساس ابزار حیاتی گلین نمرات پایین‌تر از ۷۵٪

ادامه برای بررسی کیفیت روش شناختی مطالعات بر اساس ابزار ارزیابی حیاتی گلین (۲۰۰۶)، هر تحقیق را بر اساس ۱۰ معیار «هدف پژوهش، اصول و روش‌ها، ساختار پژوهش، جامعه و نمونه، ابزار جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها، انعکاس‌پذیری، مبانی اخلاق حرفه‌ای، دقت تحقیق، نتیجه‌گیری کلی تحقیق» مورد ارزیابی قرار گرفتند (هر معیار حداکثر ۱۰ امتیاز). بر این اساس، از ۴۳ مقاله ارزیابی شده در حوزه ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش، تعداد چهار مقاله امتیازی زیر ۷۵ درصد (متوسط و ضعیف) کسب نمود که از فرآیند تحقیق حذف گردید. در شکل ۱ چگونگی انتخاب مقالات مناسب و نیز نتایج حاصل از آن نشان داده شده است.

اعمال معیارهای پذیرش و یا عدم پذیرش، بدینصورت انجام شد که پس از جست‌وجوی گسترده و در حوزه ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش ۱۱۷ عنوان پژوهش در زمینه موضوع مورد مطالعه اولیه قرار گرفتند. از نظر عنوان ۳۷، از نظر چکیده ۲۶ و از نظر محتوا ۱۱ مقاله غربال شدند و در نهایت ۴۳ پژوهش، باقی ماندند. در قدم بعدی کیفیت روش شناختی مطالعات ارزیابی گردید. در این تحقیق برای ارزیابی کیفیت روش شناختی مطالعات از ابزاری که توسط گلین (۲۰۰۶) ارائه گردیده استفاده شده است. اگر چه چک لیست‌های مختلفی برای ارزیابی مرور نظام مند در فراترکیب وجود دارد، ابزار گلین (۲۰۰۶) برای ارزیابی هم مطالعات کیفی و هم مطالعات کمی مورد استفاده زیادی قرار می‌گیرد. در

شکل ۱- نتایج جستجو و چگونگی انتخاب مقالات مناسب

مفهوم هر یک از این کدها، در یک مقوله مشابه دسته بندی شدند. به این ترتیب، ابعاد و مولفه‌ها شکل گرفت. در

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات: در این مرحله محتوای مقالات به دقت مطالعه شده و شاخص‌های اساسی استخراج شد.

گام پنجم- تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی: در پژوهش حاضر، ابتدا تمام مؤلفه‌های استخراج شده از مطالعات را به عنوان کد در نظر گرفته، سپس با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از این کدها، در یک مفهوم مشابه دسته بندی شد. به این ترتیب مفاهیم (تم‌های) تحقیق شکل گرفت. در طول تجزیه و تحلیل، موضوعات یا تم‌هایی جستجو گردیدند که در میان مطالعات موجود در فراترکیب پدیدار شده بودند. سپس با در نظر گرفتن

جدول ۵ یک نمونه منابع، مفاهیم، کدهای اولیه و مقوله‌ها فهرست شده است.

جدول ۵- نمونه ای از چگونگی انجام مرحله کدگذاری در فراترکیب

		فرآیند یاددهی و یادگیری	بُعد
		آموزش اثربخش	مولفه
		مفهوم	ID
مقاله مرجع انتخاب شده	شواهد متنی		
Taghizadeh Ghavam et al., (2022)	استفاده از ابزار و وسایل آموزشی خاص مانند مجلات رشد، کتاب‌های داستانی و علمی و بازی موجب بهبود یادگیری دانش‌آموزان می‌شود	کاربرد شیوه‌های متنوع برای تدریس	۱۲
(Taghizadeh Ghavam et al., 2022)	برگزاری اردو و بازدید از مراکز علمی و تحقیقاتی مرتبط با دروس زمینه‌ساز مشارکت دانش‌آموزان در انجام پروژه‌های علمی می‌شود		
(Abedikooski et al., 2022)	معلمان باید در اجرای برنامه‌های درسی از محیط‌های یادگیری متنوعی مانند پژوهش‌سراها، کانون‌های فرهنگی و موزه‌ها استفاده نمایند.		

گام

- ششم-کنترل کیفیت: شاید مهم‌تر از ارزیابی مطالعات برای در برداشتن معیارهای شمول و مرتبط بودن، ارزیابی مطالعات برای در برداشتن معیارهای کنترل کیفیت می‌باشد. در روش فراترکیب و در این گام، رویه‌های زیر را برای حفظ کیفیت مطالعات انتخابی در نظر گرفته شده‌اند:
- در سرتاسر تحقیق، محقق تلاش نمود تا با فراهم کردن توضیحات و توصیف روشن و واضح برای گزینه‌های موجود در تحقیق گام‌های اتخاذشده را بردارد. در زمان مناسب، محقق رویکردها و نگرش‌های مستقر را جهت تلفیق مطالعات اصلی در تحقیق کیفی استفاده نمود.
- در زمان مناسب، محقق از برنامه‌های مستقر و محرز، مانند ابزار حیاتی ارزیابی گلین (۲۰۰۶) جهت ارزیابی کیفیت مطالعات اصلی تحقیق کیفی استفاده نمود.
- محقق هر دو استراتژی جستجوی الکترونیک و دستی را به کار برد تا مقالات مربوطه را پیدا کند.
- در ارزیابی کیفیت مطالعات تحقیق، محقق از ابزار ارزیابی تحقیق کیفی گلین (۲۰۰۶) برای ارزیابی مطالعات استفاده نمود که شامل سؤال‌هایی است که کمک می‌کند تا بررسی‌ها معقول به نظر برسد.
- در این پژوهش، علاوه بر موارد اشاره شده محقق برای کنترل مفاهیم استخراجی خود از مقایسه نظرات خود با یک خبره دیگر نیز استفاده نمود. بدینصورت که برای حصول این منظور، تعدادی از مقالات انتخابی در اختیار یکی از خبرگان قرار گرفت و نتایج حاصله از طریق شاخص پایایی ارزیاب‌ها، ارزیابی گردید. مقدار ضریب محاسبه شده ۰.۸۳ می‌باشد.
- گام هفتم-استخراج اطلاعات مقالات: در این مرحله از فراترکیب یافته‌های حاصل از مراحل قبل ارائه

می‌شود. در این مرحله از روش فراترکیب، مطابق جدول ۶، یافته‌های حاصل از مراحل قبل ارائه می‌شوند. در این جدول خلاصه‌ای از گروه‌بندی ابعاد و مؤلفه‌هایی که از ادبیات مربوط به مبحث تحقیق استخراج شده است، خلاصه و تبیین شد.

جدول ۶- خلاصه یافته‌های فراترکیب- ابعاد و مؤلفه‌های ارزیابی عملکردی مدارس اثر بخش

ابعاد	مؤلفه‌ها	مفاهیم	شواهد متنی
		ویژگی‌های شخصیتی	<p>➤ انعطاف‌پذیری، انتقادپذیری، تعهد کاری، صداقت و ثبات رفتاری و احساسی از ویژگی‌های مدیران دارای توانایی رهبری حرفه‌ای می‌باشد (صادقی‌نیا و دیگران، ۱۳۹۷).</p> <p>➤ برخورد عادلانه و منطقی با همکاران و عدم قضاوت عجولانه از ویژگی‌های مهم مدیران است (صادقی‌نیا و دیگران، ۱۳۹۷).</p> <p>➤ مدیران باید جهت اصلاح امور توانایی چشم‌پوشی از خطا و اشتباهات دیگران را داشته باشند (مهاجران و دیگران، ۱۳۹۴).</p>
		ویژگی‌های تخصصی	<p>➤ مدیران باید دارای قدرت تصمیم‌گیری، درک موقعیت، خودکارآمدی و مسئولیت‌پذیری باشند (خطیر و حقیقی، ۱۳۹۹).</p> <p>➤ مدیریت بحران، تشخیص اولویت‌های مدرسه، تسلط بر امور سیستمی، تقسیم وظایف و ثبت امور اداری از ویژگی‌های مدیران شایسته است (صادقی‌نیا و دیگران، ۱۳۹۷).</p>
بازیگران فعال	<p>➤ مدیران اثربخش</p> <p>➤ برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی امور اجرایی</p>		<p>➤ ساماندهی و رسیدگی به امور انضباطی، ورود و خروج روزانه کارکنان مدرسه و دانش‌آموزان و ثبت تاخیر و غیبت آنان در چارچوب مقررات از عوامل مهم اثربخشی مدارس است (پیرحیاتی و دیگران، ۱۴۰۲).</p> <p>➤ سازماندهی بهینه نیروها و منابع از ویژگی‌های رهبری اثربخش است (باقرزاده و منصورری‌راد، ۱۴۰۲).</p> <p>➤ برنامه‌ریزی در خصوص شناسایی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، دانش‌آموزان تارک تحصیل، دانش‌آموزان دارای مشکلات خانوادگی و ناهنجاری‌های رفتاری و اخلاقی از وظایف مهم مدیران است (Plaatjies, 2019).</p> <p>➤ اقدام به تشکیل به موقع جلسات انجمن اولیا و مربیان مطابق با آیین‌نامه‌های مربوطه (خطیر و حقیقی، ۱۳۹۹).</p> <p>➤ ارائه گزارش‌های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان به والدین مطابق با آیین‌نامه‌های موجود از وظایف مهم مدیران است (خطیر و حقیقی، ۱۳۹۹).</p> <p>➤ مدیران باید در خصوص ثبت سفارش کتب درسی و آموزشی لازم به اولیای دانش‌آموزان به موقع اقدام نمایند (باقرزاده و منصورری‌راد، ۱۴۰۲).</p>
		مدیریت مالی	<p>➤ انجام هزینه براساس مصوبات شورای مالی و تنظیم تراز مالی در مهلت قانونی از وظایف مهم مدیران در مدارس اثربخش است (پیرحیاتی و دیگران، ۱۴۰۲).</p> <p>➤ منابع مالی جذب و هزینه‌شده باید دارای شفافیت باشد و مدیران بر آن نظارت داشته باشند (پیرحیاتی و دیگران، ۱۴۰۲).</p> <p>➤ تفویض اختیار به مدیر در مورد مسائل مالی از اقداماتی که است</p>

<p>عملکرد مدرسه را تحت تأثیر قرار می‌دهد (مرادی و امین بیدختی، ۱۳۹۸).</p>			
<p>➤ آگاهی مدیر از رویکردها، جهت‌گیری‌ها و اهداف حوزه‌های یادگیری در فرآیند مدیریت موفق مدارس مهم است (عابدی کوشکی و دیگران، ۲۰۲۲).</p> <p>➤ مدیران باید نسبت به دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها آگاهی و اشراف کامل داشته باشند (باقر زاده و منصور ری، ۱۴۰۲)</p>	<p>➤ آگاهی و تجربه</p>		
<p>➤ مدیران باید توانایی برقراری ارتباط مؤثر و سالم با همکاران، معلمان، کارکنان، والدین و دانش‌آموزان را داشته باشند (خطیر و حقیقی، ۱۳۹۹).</p> <p>➤ مدیران باید بتوانند به خوبی با رهبران آموزشی و تربیتی و گروه‌های آموزشی منطقه در خصوص برنامه‌های درسی و پرورشی، روش‌ها، به کارگیری وسایل کمک آموزشی و ارزشیابی سالانه همکاران ارتباط برقرار نمایند و با آنها هماهنگ شوند (مهاجران و دیگران، ۱۳۹۴).</p> <p>➤ مدیران باید به‌طور فعالانه در گردهمایی‌ها و جلسات اداری شرکت کنند (خطیر و حقیقی، ۱۳۹۹).</p>	<p>➤ تعاملات و ارتباطات میان فردی</p>		
<p>➤ اخذ نظر معلمان، دانش‌آموزان و اولیا در خصوص اداره مدرسه از وظایف مهم مدیران است (عظیمی، ۱۳۹۹).</p>	<p>➤ مشارکت‌پذیری</p>		
<p>➤ میزان ابتکار و خلاقیت در معلمان در نحوه ارزیابی عملکرد آنها و میزان اثربخشی آموزش در مدارس عامل اثرگذاری است (Asako & Walson, 2022).</p> <p>➤ ارزیابی عملکرد معلمان نیازمند ایده‌های خلاقانه و نوآورانه است (Tambrin et al., 2021).</p>	<p>➤ خلاقیت و نوآوری</p>		
<p>➤ معلمان می‌بایست به نیازها و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و علایق روان‌شناختی آنها توجه نمایند (قاسمی پیربلوطی و دیگران، ۱۴۰۱؛ سلطانی‌نژاد، ۱۴۰۱).</p> <p>➤ شناسایی دانش‌آموزان ضعیف درسی و برنامه‌ریزی جهت جبران عقب‌ماندگی تحصیلی آنها از وظایف معلمان است (Abedikooshki et al., 2022).</p>	<p>➤ درک نیازها و تفاوت‌های دانش‌آموزان</p>	<p>➤ معلمان اثربخش</p>	
<p>➤ در ارزیابی عملکرد معلمان بررسی میزان مشارکت حرفه‌ای و روابط مناسب آنها با همکاران و همچنین ترغیب آنها در امور آموزشی و کلاس‌داری بسیار حائز اهمیت است (قاسمی پیربلوطی و همکاران، ۱۴۰۱).</p>	<p>➤ مشارکت حرفه‌ای</p>		
<p>➤ ایجاد فضای صمیمی و شاد در کلاس درس میزان تعامل بین معلمان و دانش‌آموزان را تقویت می‌کند (ایمانی و دیگران، ۱۳۹۶).</p>	<p>➤ برقراری تعامل</p>		
<p>➤ مشارکت والدین، کارکنان و مربیان در امور از مؤلفه‌های اصلی ارزیابی عملکردی مدارس است. والدین با همکاری مالی و مشارکت در مناسبت‌ها نقش مؤثری در اداره مدرسه دارند. (Taheri & Jafari, 2019؛ کاظمی و همکاران، ۱۴۰۲؛ فریدون‌نژاد، ۱۴۰۱).</p> <p>➤ تشکیل جلسات عمومی انجمن اولیا و مربیان و جلسات فردی با اولیا از ویژگی‌های مدارس اثربخش است (ارومچی و وحدت، ۱۳۹۵).</p> <p>➤ میزان مشارکت اولیا در تدوین برنامه عملیاتی، برنامه‌های هم‌اندیشی و دوره‌های آموزشی مدرسه اثرگذار است (کاظمی و</p>	<p>➤ مشارکت و همکاری</p>	<p>➤ انجمن اولیا و مربیان اثربخش</p>	

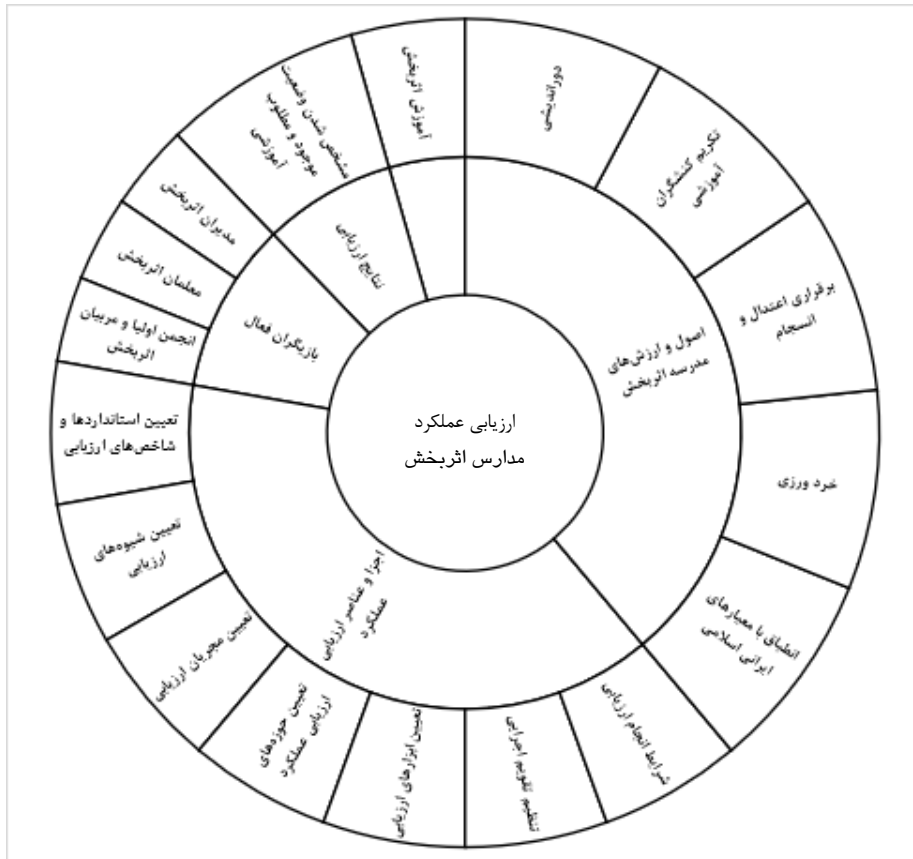
<p>دیگران، ۱۴۰۲)</p> <p>➤ ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به خانواده‌ها و دانش‌آموزان از کارکردهای مثبت انجمن اولیاء و مربیان است (ارومچی و وحدت، ۱۳۹۵).</p>	<p>➤ ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره</p>		
<p>➤ استفاده از ابزار و وسایل آموزشی خاص مانند مجلات رشد، کتاب‌های داستانی و علمی و بازی موجب بهبود یادگیری دانش‌آموزان می‌شود (Taghizadeh Ghavam et al., 2022)</p> <p>➤ برگزاری اردو و بازدید از مراکز علمی و تحقیقاتی مرتبط با درس زمینه‌ساز مشارکت دانش‌آموزان در انجام پروژه‌های علمی می‌شود (Taghizadeh Ghavam et al., 2022).</p> <p>➤ معلمان باید در اجرای برنامه‌های درسی از محیط‌های یادگیری متنوعی مانند پژوهش‌سراها، کانون‌های فرهنگی و موزه‌ها استفاده نمایند (Abedikooski et al., 2022).</p>	<p>➤ کاربرد شیوه‌های متنوع برای تدریس</p>		
<p>➤ در فرآیند یاددهی-یادگیری استفاده از فناوری‌های جدید توسط معلمان از قبیل فیلم‌ها و نرم‌افزارهای آموزشی، محیط‌های یادگیری مجازی، بازی‌های رایانه‌ای و انیمیشن اثربخش است (قاسمی پیربلوطی و دیگران، ۱۴۰۱).</p> <p>➤ بهره‌گیری از محتوای الکترونیکی در تدریس دروس مختلف موجب بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و یادگیری آسان مطالب می‌شود (Abedikooski et al., 2022).</p> <p>➤ کارکنان باید در فرآیند یاددهی و یادگیری و تولید محتوای آموزشی از فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده حداکثری نمایند (Taghizadeh Ghavam et al., 2022)</p> <p>➤ در کتابخانه می‌توان از تکنولوژی روز رسانه‌های دیداری و شنیداری استفاده کرد (بنی‌اسد و دیگران، ۱۳۹۶).</p>	<p>➤ آموزش الکترونیکی</p>	<p>➤ آموزش اثربخش</p>	<p>فرآیند یاددهی و یادگیری</p>
<p>➤ ارزیابی عملکردی مدارس مستلزم طراحی یک چارچوب اصولی و همخوانی شاخص‌های ارزیابی با اهداف و راهبردهای مدرسه است (مهربان هلان و دیگران، ۱۴۰۰).</p>	<p>➤ همخوانی شاخص‌ها با اهداف</p>	<p>➤ تعیین استانداردها</p>	
<p>➤ شاخص‌های ارزیابی باید دارای استانداردهایی از قبیل عینی و ملموس بودن و منطقی بودن باشد (مهربان هلان و دیگران، ۱۴۰۰).</p>	<p>➤ داشتن استانداردهای مطلوب</p>	<p>و شاخص‌های ارزیابی</p>	
<p>➤ شاخص‌های ارزیابی باید از اصول و ارزش‌های اخلاقی مناسبی برخوردار باشد (وئوق و همکاران، ۱۳۹۹).</p>			
<p>➤ استفاده از روش خودارزیابی یکی از استراتژی‌های مدیریتی برای ارزیابی عملکرد معلمان به شمار می‌آید (Indra & Kustati, 2016).</p>	<p>➤ روش خودارزیابی</p>		
<p>➤ برای ارزیابی عملکرد معلمان می‌توان از روش‌های ارزشیابی مشورتی و تکوینی استفاده نمود (قاسمی پیربلوطی و دیگران، ۱۴۰۱).</p>	<p>➤ روش ارزشیابی مشورتی و تکوینی</p>		<p>اجزا و عناصر ارزیابی عملکرد</p>
<p>➤ برای ارزیابی عملکرد معلمان می‌توان بازدهی‌های غیررسمی اما منظمی را انجام داد (Hyun & Sajjad, 2018).</p>	<p>➤ بازدهی‌های غیررسمی و منظم</p>	<p>➤ تعیین شیوه‌های ارزیابی</p>	
<p>➤ شیوه‌های مشاهده مستقیم و در نظر داشتن بازیگران در انجام ارزیابی مؤثر است (قاسمی پیربلوطی و دیگران، ۱۴۰۱).</p>	<p>➤ مشاهده مستقیم</p>		
<p>➤ برای انجام ارزیابی عملکرد می‌توان سوابق و معدل تحصیلی دانش‌آموزان را بررسی کرد (قاسمی پیربلوطی و دیگران، ۱۴۰۱).</p>	<p>➤ بررسی سوابق تحصیلی و تهیه نمودار درصد قبولی</p>		
<p>➤ در فرآیند مدیریت مدارس موفق، تهیه نمودارهای درصد قبولی</p>			

<p>دانش آموزان مورد توجه قرار می‌گیرد (Abedikooski et al., 2022).</p> <p>➤ بررسی نرخ قبولی دانش آموزان در آزمون‌های استانی و ملی در ارزیابی عملکرد آنها مؤثر است (مهاجران و دیگران، ۱۳۹۴).</p>			
<p>➤ برای ارزیابی عملکرد در مدارس می‌توان از نظرسنجی و بازخورد مدیر، معلمان، دانش آموزان و والدین استفاده کرد (قاسمی پیربلوطی و دیگران، ۱۴۰۱).</p>	<p>➤ درون‌سپاری</p>		
<p>➤ برای انجام ارزیابی در مدارس می‌توان از مشارکت منتقدان، گیرندگان، راویان، کارآفرینان و افراد خارجی بهره‌مند شد (Indra & Kustati, 2016)</p> <p>➤ می‌توان از حضور مدیران ارشد برای انجام فرآیند ارزیابی عملکرد بهره‌مند شد (مهربان هلان و دیگران، ۱۴۰۰).</p> <p>➤ برای انجام ارزیابی عملکرد می‌توان کمیته چندگانه متشکل از مدیران عالی، بازرسان آموزشی و متخصصان تشکیل داد (Nazari et al., 2020).</p>	<p>➤ برون‌سپاری</p>	<p>➤ تعیین مجریان ارزیابی</p>	
<p>➤ سنجش رضایت کلی، کیفیت کار، بهره‌وری، سبک رفتار و عمل، انگیزه و روحیه میان دانش‌آموزان، معلمان و مدیران از سنجش‌های قابل اندازه‌گیری در سطح فردی می‌باشند (Yohannes & Wasonga, 2023).</p>	<p>➤ عملکرد فردی</p>	<p>➤ تعیین حوزه‌های ارزیابی عملکرد</p>	
<p>➤ سنجش کمیت و کیفیت کار، میزان رضایت از واحد، هزینه‌ها و اثربخشی از سنجش‌های قابل ارزیابی در سطح مدرسه می‌باشد (Yohannes & Wasonga, 2023).</p>	<p>➤ عملکرد واحدی</p>		
<p>➤ سنجش نتایج کلیدی مدرسه و دستاوردهای آن برای جامعه و مخاطبان آموزشی از سنجش‌های قابل اندازه‌گیری در سطح سازمان می‌باشد (Yohannes & Wasonga, 2023).</p>	<p>➤ عملکرد سازمانی</p>		
<p>➤ برای انجام ارزیابی می‌توان از ابزارهای کمی شامل پرسشنامه، نظرسنجی، پیمایش و شیوه‌های آماری استفاده کرد (تقی پور ظهیر و دیگران، ۱۳۹۸).</p>	<p>➤ ابزارهای کمی</p>	<p>➤ تعیین ابزارهای ارزیابی</p>	
<p>➤ برای انجام ارزیابی می‌توان از ابزارهای کیفی شامل تحلیل مستندات، مصاحبه عمیق و گروه‌های کانونی استفاده کرد (تقی پور ظهیر و دیگران، ۱۳۹۸).</p>	<p>➤ ابزارهای کیفی</p>		
<p>➤ تنظیم برنامه زمان‌بندی مناسب برای نظارت و ارزیابی فرآیند انجام فعالیت‌ها الزامی است (Kausar & Shoukat, 2020).</p> <p>➤ برای ارائه گزارش خودارزیابی و پیگیری چالش‌ها و مشکلات اعلام شده باید بازه‌های زمانی مشخصی را تعیین نمود (قائمی و دیگران، ۱۴۰۱).</p> <p>➤ در پایان هر ترم تحصیلی می‌توان عملکرد معلمان را مورد ارزیابی قرار داد (Nazari et al., 2020).</p>	<p>➤ زمان‌بندی مناسب</p>	<p>➤ تنظیم تقویم اجرائی</p>	
<p>➤ اعمال روش‌های سنتی برای ارزیابی عملکرد معلمان مشکل آفرین است، بنابراین لازم است همواره با توجه به تغییرات جدید روش‌های نوین جایگزین شود (Duban, 2020)</p>	<p>➤ عدم کاربرد روش‌های سنتی</p>		
<p>➤ عملکرد بازیگران آموزشی به‌طور منظم ارزیابی شود و نتایج به‌طور دقیق منعکس گردد. همچنین لازم است از انجام ارزیابی به‌طور ناقص اجتناب شود (Hyun & Sajjad, 2018).</p>	<p>➤ انجام ارزیابی به‌طور منظم و کامل</p>	<p>➤ شرایط انجام ارزیابی</p>	
<p>➤ سیستم رتبه‌بندی مورد استفاده برای ارزیابی عملکرد معلمان، برای مدیران مفید نیست. داشتن سیستم ارزشیابی جمعی باعث ضعف در کیفیت ارزیابی عملکرد می‌شود، بنابراین بهتر است برای هر یک از کنشگران شامل مدیران، معلمان، بازیگران و</p>	<p>➤ استفاده از روش‌های ارزیابی متناسب با هر یک از</p>		

<p>والدین از روش ارزیابی متناسب با آنها استفاده شود (Hyun & Sajjad, 2018).</p>	<p>کنشگران</p>		
<p>تمام برنامه‌ها و فرایندها و اقدامات باید با مبانی و ارزش‌های اساسی دین متناسب، هماهنگ و منطبق باشند. همچنین باید از ذخایر ارزشمند فرهنگ و تمدن ایرانی و توجه به زبان و ادب فارسی که تجلی بخش وحدت ملی و زمینه ساز شکل‌گیری هویت ملی متربیبان است بهره‌مند شد (وفائی و دیگران، ۱۴۰۲).</p>	<p>➤ تناسب فرآیندهای آموزشی با فرهنگ و تمدن بومی</p>	<p>➤ انطباق با معیارهای ایرانی-اسلامی</p>	
<p>مدیران، مربیان و دانش‌آموزان باید، تا حد امکان، نسبت به خردورزی و نقادی مداوم عمل خود و دیگران بکوشند (وفائی و دیگران، ۱۴۰۲).</p>	<p>➤ کسب خرد فردی و جمعی</p>	<p>➤ خرد ورزی</p>	
<p>آموزش و پرورش تمام ابعاد زندگی مربیان را پوشش دهد و بر تمام فعالیت‌ها و برنامه‌های تربیتی توازن و اعتدال حکم‌فرما باشد و از تعیین اهداف و سیاست‌ها تا برنامه‌ریزی و اقدام و اصلاح، از یک سونگری و افراط و تفریط و بی‌توجهی به حدود و معیارها پرهیز شود (وفائی و دیگران، ۱۴۰۲).</p>	<p>➤ برقراری توازن و پرهیز از افراط و تفریط در برنامه‌های تربیتی</p>	<p>➤ برقراری اعتدال و انسجام</p>	<p>اصول و ارزش‌های مدرسه اثربخش</p>
<p>کرامت ذاتی همهٔ افراد شامل مدیران، معلمان و دانش‌آموزان حفظ و زمینهٔ ارتقای آن فراهم گردد (وفائی و دیگران، ۱۴۰۲).</p>	<p>➤ حفظ و ارتقای کرامت</p>	<p>➤ تکوین کنشگران آموزشی</p>	
<p>با در نظر داشتن چهارچوب‌های مشخص متناسب با مقتضیات تحولات، در اجزا و عناصر آموزش و پرورش تغییر ایجاد شود (وفائی و دیگران، ۱۴۰۲).</p>	<p>➤ آینده‌نگری</p>	<p>➤ دوراندیشی</p>	
<p>➤ بررسی و تحلیل نتایج ارزیابی به منظور تعیین میزان پیشرفت برنامه و نقاط قابل بهبود و پیش‌بینی فعالیت‌ها و اقدامات ضروری برای بهبود مستمر از فاکتورهای مهمی است که کیفیت آموزش اثربخش مدارس را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Kausar & Shoukat, 2020).</p>	<p>➤ شناسایی نقاط ضعف و قوت عملکرد</p>		
<p>➤ بررسی انطباق عملکرد با اهداف و شاخص‌های پیش‌بینی شده از اقدامات مهمی است که پس از انجام ارزیابی باید مورد بررسی قرار گیرد (Kausar & Shoukat, 2020).</p>	<p>➤ تعیین تطابق عملکرد با اهداف تنظیم شده</p>		
<p>➤ بر اساس نتایج ارزیابی می‌توان از طریق اولویت‌بندی مسائل و تعیین رویه‌های روشن و نظام‌مند به نیازسنجی سیستم آموزشی پرداخت و کمبودهای این حوزه را برطرف کرد (عظیمی، ۱۳۹۹).</p> <p>➤ بررسی نیازمندی‌های آموزشی از مؤلفه‌های ارزیابی نظام آموزش و پرورش است (مرادی و امین بیدختی، ۱۳۹۸).</p>	<p>➤ نیازسنجی آموزشی</p>	<p>➤ مشخص شدن وضعیت موجود و مطلوب آموزشی</p>	<p>نتایج ارزیابی</p>
<p>➤ انجام خودارزیابی اولیه موجب ترسیم وضعیت موجود آموزشی پرورشی می‌شود (Asako & Walson, 2022; Indra & Kustati, 2016).</p>	<p>➤ ترسیم وضعیت موجود آموزشی</p>		
<p>➤ بر اساس نتایج خودارزیابی اولیه می‌توان به تنظیم برنامه عملیاتی سالانه و پیش‌بینی فعالیت‌ها پرداخت (ایندرا و کوستاتی^۱، ۲۰۱۶).</p> <p>➤ عملکرد مدارس باید مبتنی بر تنظیم برنامه تحصیلی سالانه جامع، واقع‌بینانه و اجرایی باشد (قائم و دیگران، ۱۴۰۱).</p>	<p>➤ تنظیم برنامه عملیاتی سالانه</p>		

¹ Indra & Kustati

با توجه به نتایج تحقیق در بخش فراترکیب (جدول ۶) مدل مفهومی تحقیق بصورت شکل ۲ ارائه شده است که یک چارچوب تحلیلی است و مفاهیم و ارتباطات بین عناصر مختلف را برای درک بهتر ابعاد و مولفه های ارزیابی عملکردی مدارس نشان می دهد.

شکل ۲- مدل مفهومی تحقیق

بحث و نتیجه گیری

این بخش از مقاله حاضر، به تحلیل و مقایسه یافته های تحقیق با پژوهش های پیشین می پردازد. در این پژوهش، ابعاد و مولفه های مختلف در ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش با استفاده از روش فراترکیب شناسایی شده اند. با بهره گیری از روش هفت مرحله ای فراترکیب سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷)، مرور سیستماتیک ادبیات موجود صورت گرفت و نتایج نشان داد که ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش نیازمند توجه به چندین بعد و مولفه کلیدی است.

یکی از ابعاد کلیدی، بازیگران فعال در فرآیند آموزش و پرورش هستند که شامل مدیران، معلمان و

انجمن اولیاء و مربیان می شود. مدیران اثربخش دارای ویژگی های تخصصی، شخصیتی، برنامه ریزی و سازمان دهی امور اجرایی، مدیریت مالی، آگاهی و تجربه، تعاملات و ارتباطات میان فردی و مشارکت پذیری هستند. توانمندی هایی همچون قدرت تصمیم گیری، مسئولیت پذیری، خودکارآمدی، تعهد کاری، انعطاف پذیری، مدیریت بحران، صداقت، ثبات رفتاری و احساسی، سازماندهی امور معلمان و دانش آموزان، توانایی برقراری ارتباط با همکاران و والدین و داشتن دانش و تجربه از جمله معیارهایی هستند که میزان اثربخشی یک مدیر را نشان می دهند و ارزیابی عملکرد مدیران باید بر مبنای این موارد انجام شود. پژوهش ها نشان می دهند که مدیران نقش بسیار مهمی در بهبود کیفیت آموزش و

(مهاجران و همکاران، ۱۳۹۴؛ Abedikooshki et al., 2022).

ابعاد دیگری که در ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش مورد توجه قرار گرفته است، شامل تعیین استانداردها و شاخص‌های ارزیابی، شیوه‌های ارزیابی، مجریان ارزیابی عملکرد، حوزه‌های ارزیابی عملکرد، ابزارهای ارزیابی، تنظیم تقویم اجرایی و شرایط انجام ارزیابی است. معیارها و شاخص‌هایی که جهت ارزیابی عملکرد مطرح می‌شوند باید با اهداف و راهبردهای تعیین‌شده برای مدرسه هماهنگ و با استانداردهای مطلوب برخوردار باشند. روش‌های مختلفی از جمله خودارزیابی، ارزیابی مشورتی و تکوینی، بازدیدهای غیررسمی و منظم و مشاهده مستقیم برای ارزیابی عملکرد استفاده می‌شود. ارزیابی می‌تواند توسط افراد درون مدرسه یا افراد خارج از مدرسه انجام شود و در حوزه‌های مختلف فردی، واحدی و سازمانی صورت گیرد. ابزارهای ارزیابی شامل ابزارهای کمی و کیفی می‌باشد و تقویم اجرایی مناسبی برای اجرای ارزیابی‌ها تنظیم می‌شود (مهربان‌هلان و همکاران، ۱۴۰۰؛ هیون و سجاد، ۲۰۱۸؛ قاسمی‌پیربلوطی و همکاران، ۱۴۰۱؛ تقی پور ظهیر و دیگران، ۱۳۹۸؛ Kausar & Shoukat, 2020).

در نهایت، نتایج ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش شامل مشخص شدن وضعیت موجود و مطلوب آموزشی است. شناسایی نقاط ضعف و قوت عملکرد، میزان پیشرفت در برنامه‌ها، نقاط قابل بهبود و نیازمندی‌های آموزشی از جمله نتایج این ارزیابی‌ها می‌باشد. ارزیابی عملکرد کمک می‌کند تا کمبودها شناسایی و برطرف شوند و برنامه‌های عملیاتی سالانه با اهداف مشخص تنظیم و بررسی شوند (Indra & Kustati, 2016؛ عظیمی، ۱۳۹۹).

به‌طور کلی، نتایج نشان داد که ارزیابی عملکردی مدارس نیازمند توجه به بازیگران کلیدی مانند مدیران، معلمان و انجمن اولیاء و مربیان است. همچنین، فرآیند یاددهی و یادگیری و استفاده از روش‌های متنوع تدریس و ابزارهای الکترونیکی نقش بسزایی در ارتقای کیفیت آموزش دارد. تعیین استانداردها و شاخص‌های ارزیابی، روش‌ها و ابزارهای ارزیابی و تنظیم تقویم اجرایی نیز از دیگر ابعاد مهمی است که در این تحقیق مورد توجه قرار گرفت. ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش کمک می‌کند تا نقاط قوت و ضعف شناسایی شده و برنامه‌های بهبود کیفیت آموزش به طور مؤثرتر اجرا شوند. افزون بر این، یکی از محدودیت‌های این تحقیق، محدودیت در منابع و داده‌های کتابخانه‌ای بود. به دلیل دسترسی محدود به برخی از منابع و مقالات علمی و همچنین تنوع گسترده در منابع مورد استفاده، ممکن است برخی از ابعاد و مولفه‌های مرتبط با ارزیابی عملکردی مدارس به طور کامل پوشش داده نشده باشد. همچنین، استفاده از روش فراترکیب با توجه به اینکه بر تحلیل و ترکیب یافته‌های

یادگیری دانش‌آموزان ایفا می‌کنند و مسئولیت مدیریت و رهبری مدرسه را برعهده دارند و باید توانایی رهبری قوی داشته باشند و برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهند (فریدون‌نژاد، ۱۴۰۱؛ Plaatjies, 2019).

معلمان اثربخش نیز نقش حیاتی در فرآیند آموزش و یادگیری دانش‌آموزان دارند و باید دارای شاخص‌هایی همچون خلاقیت و نوآوری، درک نیازها و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، تعامل با دانش‌آموزان و میزان مشارکت حرفه‌ای باشند. میزان برخورداری از ایده‌های خلاقانه و نوآورانه، اشتیاق برای مشارکت در امور آموزشی، ادراک تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و نحوه برخورد با آنها از جنبه‌های کلیدی است که عملکرد معلمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. معلمان اثربخش باید توانایی برقراری ارتباط موثر با دانش‌آموزان، والدین و همکاران خود را داشته باشند و توانایی تشخیص نیازهای آموزشی و یادگیری دانش‌آموزان را داشته باشند (Asako & Walson, 2022؛ Tambrin et al., 2021).

همچنین، یافته‌ها نشان می‌دهد که انجمن اولیاء و مربیان اثربخش باید به‌طور فعالانه در امور مالی و اداری مدرسه مشارکت داشته باشند و به‌طور مطلوبی به ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به خانواده‌ها بپردازند. همکاری و تعامل میان والدین، معلمان و مدیران می‌تواند به توسعه برنامه‌های آموزشی مؤثر و ایجاد محیطی پایدار و حامی برای یادگیری منجر شود. برگزاری جلسات اولیاء و مربیان، نشست‌های مشترک و ارتباطات مکتوب میان این سه گروه می‌تواند فضایی برای تبادل اطلاعات، نظرات و نگرش‌ها فراهم کند و در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مدرسه مانند تغییرات ساختاری و برنامه‌های تحصیلی مشارکت نماید (کاظمی و همکاران، ۱۴۰۲؛ فریدون‌نژاد، ۱۴۰۱).

بعد دیگری که در ارزیابی عملکردی مدارس اثربخش مورد توجه قرار گرفته است، فرآیند یاددهی و یادگیری است. آموزش اثربخش مستلزم استفاده از شیوه‌های متنوع تدریس و آموزش الکترونیکی است. معلمان برای آموزش باکیفیت‌تر از روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند که شامل ابزار و وسایل آموزشی، بازی‌های آموزشی، تنوع بخشیدن به محیط یادگیری و برگزاری اردوهای آموزشی و علمی است. استفاده از روش‌های تدریس فعال مانند پرسش و پاسخ، بحث و گفتگو، تمرینات عملی و استفاده از فنون و وسایل آموزشی مختلف امکان درک و دریافت بهتر مطالب را برای دانش‌آموزان ایجاد می‌کند. همچنین، استفاده از بستر اینترنت و فناوری‌های اطلاعاتی در آموزش بسیار مورد توجه قرار گرفته است. رسانه‌های شنیداری و دیداری، عکس و فیلم‌های آموزشی و بازی‌های آنلاین آموزشی تأثیر عمیقی بر فرآیند یادگیری دانش‌آموزان دارد

به بررسی نقش فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، یادگیری ماشین و پلتفرم‌های آموزشی آنلاین در بهبود عملکرد مدارس بپردازند. ارزیابی طولانی‌مدت عملکرد مدارس و تاثیر برنامه‌های بهبود کیفیت آموزش می‌تواند به شناسایی و تحلیل تغییرات و نتایج بلندمدت کمک کند.

موجود در ادبیات علمی تمرکز دارد، می‌تواند به طور طبیعی محدودیت‌هایی در تفسیر و تعمیم نتایج ایجاد کند. این روش به داده‌های ثانویه اتکا دارد که ممکن است همیشه به روز و جامع نباشند.

برای تحقیقات آتی، پیشنهاد می‌شود که مطالعات با استفاده از روش‌های میدانی و جمع‌آوری داده‌های اولیه انجام شود تا بتوان نتایج دقیق‌تری به دست آورد. بررسی تاثیرات فرهنگی و جغرافیایی بر عملکرد مدارس می‌تواند به درک بهتر تفاوت‌ها و شباهت‌ها در مدل‌های آموزشی مختلف کمک کند. همچنین، پژوهش‌های آتی می‌توانند

References

- Abedikooshki, Sara; Aminbeidokhti, Aliakbar; & Zeinabadi, Hassanreza. (2022). Designing a successful school management process model based on ISSPP international research findings. *Edu-Str-Med-Sci*, 15(2), 195-206.
- Amaliyah, Rizqi Syaroh. (2024). Analysis of the Effectiveness of Employee Training and Development In Islamic Boarding Schools in Improving the Quality of Education. *Jurnal Impresi Indonesia*, 3(6), 438-445.
- Arum, Richard; & Velez, Melissa. (2012). *Improving learning environments: School discipline and student achievement in comparative perspective*. Stanford University Press.
- Asako, Brother; & Walson, Ominini. (2022). Performance Evaluation Techniques Correlates of Teachers' Effective Productivity In Public Senior Secondary Schools In Rivers West Senatorial District of Rivers State. Available at SSRN 4199348.
- Bagherzadeh, Ali; and Mansouri Rad, Mojtaba. (1402). Characteristics of effective leadership in educational management of schools. *The article presented in management and humanities researches in Iran*. (in Persian).
- Bani Asad, Shahin; Hossein Qolizadeh, Rizvan; and Khandaghi, Maqsood Amin. (1396). From Effectiveness to Excellence: Breakthrough of Theory, Research and Practice in the School Management Excellence Program. *Basics of Education Research*, 7(2), 124-148. (in Persian).
- Catalano, Amy. (2013). Patterns of graduate students' information seeking behavior: a meta-synthesis of the literature. *Journal of Documentation*, 69(2), 243-274. <https://doi.org/10.1108/00220411311300066>.
- cimen, İsmail; Yucel, Cemil; & Karadag, Engin. (2024). Modelling the effectiveness of schools based on their equality of opportunities. *Journal of Pedagogical Research*, 8(2), 1-25.
- Demetriou, Andreas; Kazi, Smaragda; Makris, Nikolaos; & Spanoudis, George. (2020). Cognitive ability, cognitive self-awareness, and school performance: From childhood to adolescence. *Intelligence*, 79, 101432.
- Duban, Nil. (2020). Primary education pre-service teachers' opinions regarding to the use of alternative measurement-evaluation methods and techniques in practice schools. *Elementary Education Online*, 7(3).
- Feraco, Tommaso; Resnati, Dario; Fregonese, Davide; Spoto, Andrea; & Meneghetti, Chiara. (2023). An integrated model of school students' academic achievement and life satisfaction. Linking soft skills, extracurricular activities, self-regulated learning, motivation, and emotions. *European Journal of Psychology of Education*, 38(1), 109-130.
- Feridunnejad, Mezhgan. (1401). Evaluation of the performance of parents' and teachers' associations of schools in the 3rd education district of Isfahan province from the parents' and teachers' point of view. *New developments in psychology*,

- educational sciences and education*, 49(5), 287-302. (in Persian).
- Glynn, Lindsay. (2006). A critical appraisal tool for library and information research. (S. Cleyle, Ed.), *Library Hi Tech*, 24(3), 387-399. <https://doi.org/10.1108/07378830610692154>.
 - Great, Mohammad. (2019). Examining and compiling indicators for evaluating the performance of the education system in the implementation of the fundamental transformation document. *Campaign in Humanities Education*, 6(19), 83-100. (in Persian).
 - Guimaraes Resende Martins do Valle, Andre; & Correa Gomes, Ricardo. (2014). Analyzing the importance of financial resources for educational effectiveness: The case of Brazil. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 63(1), 4-21.
 - Harris, Lois Ruth; Adie, Lenore; & Wyatt-Smith, Claire. (2022). Learning progression-based assessments: a systematic review of student and teacher uses. *Review of Educational Research*, 92(6), 996-1040.
 - Hyun, Ryu Ju; & Sajjad, Shahida. (2018). Quality of teachers' performance evaluation in public and private secondary schools of Karachi, Pakistan. *PJE*, 35(2).
 - Imani, Javad; Bagheri, Mehdi; Jafari, Paryosh; and Gurchian, Nader Qoli. (1396). Examining the components and indicators of the effectiveness of second secondary schools in Hormozgan province to provide a model in order to improve the educational system of schools. *Educational Leadership Research*, 4(14), 25-61. (in Persian) .
 - Immigrants, Behnaz; Qalaei, Alireza; And Rahmani, Ain Allah. (1394). Comprehensive school performance evaluation model with integrated model (Balanced scorecard-data coverage analysis). *Educational Management Innovations Quarterly*, 10(3), 22-37. (in Persian).
 - Indra, Ristapawa; & Kustati, Martin. (2016). Effective School Performance Stages at Public Senior High Schools in Indonesia. *Al-Ta Lim Journal*, 23(2), 100-113.
 - Ismaya, Bambang; Sutrisno, Sutrisno; Darmawan, Didit; Jahroni, Jahroni; & Kholis, Nur. (2023). Strategy for Leadership: How Principals of Successful Schools Improve Education Quality. *Al-Tanzim: Jurnal Manajemen Pendidikan Islam*, 7(1), 247-259.
 - Kausar, Shazia; & Shoukat, Rida. (2020). Identification of the factors affecting the quality of education at secondary school level students in tehsil Faisalabad. *Journal of Education and Practice*, 11(1), 188-194.
 - Kazemi, Salim; Deoband, Afshin; Farmer, Faezeh; Qibla Verdi, Haniyeh; And Aqilzadeh, Darya. (1402). Identifying the characteristics of effective schools using a synthesis research approach. *Applied educational leadership*. (in Persian).
 - Kempa, Rudolf; & Tutupary, Rosmaryn. (2020). Performance Analysis of 19 Ambon State Middle School Using Balance Scorecard Approach, 5(2), 304-310.
 - Khatir, Mohammad Hossein; And Haghigi, Masoud. (2019). Identifying and prioritizing indicators for evaluating the performance of middle school principals in Tehran using a fuzzy multi-criteria decision-making approach. *Educational Measurement Quarterly*, 11(41), 1-30. (in Persian).
 - Maalmi Abbasabadi, Mohammad Mahdi; Dadarast, Parvin; Baharond, Ghazaleh; and Yazdan Panah, Ahmed. (1402). Analysis and evaluation of teamwork indicators in schools. *Strategic Research in Education*, 9(1), 225-244. (in Persian).
 - Mehmood, Khalid; Bangash, Ali Hussain; & Awan, Khadija. (2021). Effectiveness of Monitoring and Evaluation System in Context of Continuous Professional Development of Secondary School Teachers as a National Professional Standard for Teachers in Pakistan. *Research Journal of Social Sciences and Economics Review*, 2(2), 288-294.
 - Mehrban Helan, Mohammad Mahdi; Malkoti Khah, Soroush; and Ali Ahmadi, Alireza. (1400). Development of the performance evaluation model

- of schools in the Islamic Republic of Iran based on the balanced scorecard model (a case study of IMAVA project schools). *Management and planning in educational systems*, 14(2), 113-136. (in Persian).
- Moradi, Saeed; and Amin Bidakhti, Ali Akbar. (2018). The education system and the ten-year gap is an operational model for evaluating the performance of the country's board of trustees schools from the perspective of the school-oriented management system. *Management and Planning in Educational Systems*, 12(1), 101-124. (in Persian).
 - Nazari, Ph.D., S.; Divkaan, Ph.D., B.; & Kosaripoor, M. (2020). Factors Involved in Evaluation of Physical Education Teachers' Performance. *Qjoe*, 36(1), 107-124.
 - Pirhayati, Sara; Salehi, Keyvan; Farzad, Wali Allah; Moghadamzadeh, Ali; Hakimzadeh, Rizvan; and Izanello, Bilal. (1402). Making a scaled tool for measuring effective primary schools. *Curriculum Studies*, 18(68), 247-288. (in Persian).
 - Plaatjies, Bernadictus. (2019). Investigating principal capacity in literacy instructional leadership at selected primary schools. *Journal of Social Studies Education Research*, 10(3), 136-160.
 - Pujiarti, Endang; Dongoran, Faisal R; Sari, Ratna; Purba, Friska Deliana; Ahmadi, Kartika Dewi; & Mulya, Sri. (2023). Monitoring and Evaluation Strategy School Internal Quality Assurance System. *IJEMS: Indonesian Journal of Education and Mathematical Science*, 4(1), 40-47.
 - Qaemi, Angel; Mirkamali, Seyyed Mohammad; Rostami, Reza; and Salehi, Keyvan. (1401). Predicting the performance of elementary school principals according to the components of the executive functions of the brain. *Educational and School Studies*, 11(2), 247-270. (in Persian).
 - Qasemi Pirbaluti, Zahra; Kolbasi, legend; and Mirheidari, Ashraf. (1401). A comparative study of teacher performance evaluation in Australia, Finland, Iran and America. *Iranian Quarterly of Comparative Education*, 6(1), 2285-2303. (in Persian).
 - Sadeghinia, Zahra; Salehi, Kivan; and Moghadamzadeh, Ali. (1397). A phenomenological approach in identifying effective factors in evaluating the performance of elementary school principals. *School Management*, 6(6), 78-98. (in Persian).
 - Sandelowski, Margarete; & Barroso, Julie. (2007). *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. Springer Publishing Company.
 - Syahrudin, Syahrudin. (2019). Headmaster Management to Improve Teacher Performance in Singkawang Senior High Schools. *Journal of Education, Teaching and Learning*, 4(2), 305-308.
 - Taghipour Zahir, Ali; Taheri, Ahmed; and Jafari, Paryosh. (2018). Examining the main components and indicators of school performance evaluation. Islamic Azad University Shushtar Branch, 13(3), 69-95. (in Persian).
 - Taghizadeh Ghavam, zahra; Reshadat Joo, Hamideh; & Davodi, Rasol. (2022). Providing a Model of an Effective Education System for Elementary School Managers. *Sabz-Scds*, 11(2), 63-90.
 - Taheri, Ahmad; & Jafari, Parivash. (2019). Identify main components for performance assessment of schools in favorable situation. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 2(4), 1-9.
 - Tambrin, Muhammad; Wasliman, Iim; Hanafiah, Hanafiah; & Mudrikah, Achmad. (2021). Implementation and evaluation of teachers' performance supervision at Madrasah Aliyah (Islamic Senior High School). *Journal of Education Research and Evaluation*, 5(4), 645-655.
 - Urumchi, Deniz; and Vahdat, Ruqiyya. (1395). *Identifying and providing a suitable model for an effective school*. Paper presented at the International Congress of Humanities, Cultural Studies. (in Persian).
 - Vianney, Sindayigaya Guy Jean; Prudence, Ngarambe; & Nathan, Nyamweya Mongute. (2020). Monitoring and Evaluation and Institutional Performance. *International Journal of Scientific and*

- Research Publications (IJSRP)*,
10(11), 367-377.
<https://doi.org/10.29322/IJSRP.10.11.2020.p10745>.
- Wafai, Reza; Maleki, Hassan; Sadeghi, Alireza; and Sobhani Nejad, Mehdi. (1402). Overcombining the components of social capital and evaluating its position in the upstream documents and social studies books of elementary school. *Research in Islamic education issues*, 31(60), 203-236. (in Persian).
 - Yohannes, Menber E; & Wasonga, Teresa A. (2023). Leadership styles and teacher job satisfaction in Ethiopian schools. *Educational Management Administration & Leadership*, 51(5), 1200-1218.